

MEDIACIJA

V Republiki Hrvaški je 1. novembra 2015 začel veljati nov družinski zakon (*Obiteljski zakon; Narodne novine* (Uradni list) št. 103/15), ki je sestavljen iz desetih ločenih delov. Sedmi del ureja področje obveznega svetovanja in družinske mediacije.

Obvezno svetovanje je oblika pomoči družinskim članom, da bi dosegli dogovore o družinskih razmerjih, pri čemer je posebna skrb namenjena zaščiti družinskih razmerij, ki vključujejo otroka, ter pravnim posledicam nezmožnosti sklenitve sporazuma in začetku sodnih postopkov, v katerih se odloča o otrokovih osebnih pravicah. Obvezno svetovanje izvaja skupina strokovnjakov pristojnega centra za socialno varstvo glede na otrokovo stalno ali začasno prebivališče ali kraj zadnjega skupnega stalnega ali začasnega prebivališča zakoncev ali zunajzakonskih partnerjev. V skladu z družinskim zakonom se obvezno svetovanje ne izvede pred uvedbo postopka izvršbe in zavarovanja. Družinski člani sodelujejo v obveznem svetovanju osebno in brez pooblaščenca.

Obvezno svetovanje se izvede: 1. pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze med zakoncema, ki imata skupnega mladoletnega otroka, in 2. pred uvedbo drugih sodnih postopkov za uveljavljanje pravice do varstva in vzgoje otroka ter pravice do osebnih stikov z otrokom. Pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze se obvezno svetovanje ne izvede za zakonca, ki: 1. mu/jima je odvzeta poslovna sposobnost, če ne more/moreta niti s strokovno pomočjo razumeti pomena in posledic postopka, 2. je nesposoben/sta nesposobna za razsojanje ali 3. nima/nimata znanega stalnega ali začasnega prebivališča.

Obvezno svetovanje se uvede na zahtevo, ki jo stranka predloži centru za socialno varstvo v pisni obliki ali ustno na zapisnik. Center za socialno varstvo mora po prejemu zahteve za obvezno svetovanje sklicati sestanek in pozvati stranki. Izjemoma lahko skliče in opravi ločene razgovore s strankama, če meni, da v danih okoliščinah skupni sestanek ne bi bil koristen, ali če ena ali obe stranki to zahtevata iz utemeljenih razlogov.

Družinska mediacija je postopek, v katerem družinski člani sodelujejo prostovoljno. Izjema je prvi sestanek družinske mediacije pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze, ki je obvezen.

V postopku družinske mediacije stranki poskušata sporazumno rešiti družinski spor ob pomoči enega ali več družinskih mediatorjev. Družinski mediator je nepristranska in posebej usposobljena oseba, vpisana v register družinskih mediatorjev. Glavni cilj postopka družinske mediacije je doseči načrt o skupnem varstvu in vzgoji otroka ter druge dogovore v zvezi z otrokom. Poleg doseganja tega cilja se lahko stranki v postopku družinske mediacije sporazumeta tudi o vseh drugih spornih premoženjskih in nepremoženjskih vprašanjih.

Družinska mediacija se ne izvede: 1. v primerih, ko po oceni skupine strokovnjakov centra za socialno varstvo ali družinskega mediatorja zaradi družinskega nasilja ni mogoče enakopravno sodelovanje zakoncev v postopku mediacije, 2. če je zakoncu/zakoncema odvzeta poslovna sposobnost in ne more/moreta niti s strokovno pomočjo razumeti pomena in pravnih posledic postopka, 3. je nesposoben/sta nesposobna za razsojanje in 4. če ni znano stalno ali začasno prebivališče zakonca.

Družinska mediacija se lahko izvede neodvisno od sodnega postopka pred njegovo uvedbo, medtem ko poteka ali po njegovem koncu. V skladu z družinskim zakonom se družinska mediacija ne izvede pred uvedbo postopka izvršbe in zavarovanja. Izjemoma lahko sodišče med postopkom izvršbe za namene izvajanja osebnih stikov z otrokom predlaga strankama, naj se vključita v družinsko mediacijo. Sodišče lahko namreč po razgovoru s strankama in ob upoštevanju okoliščin zadeve za trideset dni odloži izvršbo in odredi, naj se z otrokom opravi strokovni razgovor, ali predlaga strankama, naj se vključita v družinsko mediacijo, da bi sporazumno rešili spor; sodišče lahko po potrebi v posebni odločbi natančno opredeli izvajanje osebnih stikov med strokovnim razgovorom z otrokom ali družinsko mediacijo; vendar sodišče tako ne ravna, če je poskus družinske mediacije neuspešen ali če je potrebno hitro ukrepanje. Družinski mediator in druge osebe, ki sodelujejo v postopku družinske mediacije, so dolžni varovati zaupne informacije in podatke, s katerimi so se seznanili med postopkom družinske mediacije v zvezi s tretjimi osebami, razen: 1. če je posredovanje informacij nujno za izvajanje ali izvršitev sporazuma ali 2. če je posredovanje informacij nujno za zaščito otroka, katerega dobro počutje je ogroženo, ali za odpravo nevarnosti hude kršitve duševne ali telesne integritete osebe. Družinski mediator mora stranke obvestiti o obsegu načela zaupnosti.

Kar zadeva sporazum, dosežen z družinsko mediacijo, družinski zakon določa, da morajo biti načrt o skupnem varstvu in vzgoji otroka ali drugi sporazumi, doseženi med postopkom družinske mediacije, sestavljeni v pisni obliki in da jih morajo vse stranke podpisati ter da imajo značaj izvršljive listine, če jih sodišče na predlog strank odobri v nepravdnem postopku.

Če se stranki ne sporazumeta o načrtu o skupnem varstvu in vzgoji otroka ali drugem spornem družinskem razmerju, družinski mediator v poročilu o zaustavitvi postopka družinske mediacije navede, ali sta obe stranki dejavno sodelovali. Poročilo o zaustavitvi družinske mediacije se vroči udeležencem.

Družinski mediator sodišču, ki je prekinilo postopek zaradi izvajanja postopka družinske mediacije, predloži poročilo o zaustavitvi družinske mediacije.

Če stranki med sodnim postopkom sporazumno predlagata reševanje spora s postopkom družinske mediacije, lahko sodišče prekine postopek in določi trimesečni rok, v katerem lahko stranki poskušata rešiti spor v postopku družinske mediacije. Če sodišče med sodnim postopkom meni, da obstaja možnost za sporazumno rešitev družinskega spora, lahko strankama prav tako predlaga postopek družinske mediacije. Če se stranki strinjata, da se bosta vključili v družinsko mediacijo, sodišče prekine postopek in določi trimesečni rok, v katerem lahko stranki poskušata rešiti spor v postopku družinske mediacije. Če strankama v trimesečnem roku, ki ga je sodišče določilo za izvedbo družinske mediacije, ne uspe rešiti spora v postopku družinske mediacije ali če stranki predlagata nadaljevanje sodnega postopka pred iztekom navedenega roka, sodišče nadaljuje postopek. Sodišče mora v zadevah, v katerih se odloča o pravicah in interesih otroka, pred odločitvijo o prekinitvi postopka oceniti, ali je prekinitev primerna glede na potrebo po hitrem ukrepanju.

Družinski mediator je v postopku družinske mediacije dolžan obvestiti udeležence, da morajo skrbeti za dobro počutje otroka, otroku pa lahko omogoči, da ob privolitvi staršev izrazi svoje mnenje v postopku družinske mediacije.

Družinski mediator, ki je vodil postopek družinske mediacije, ne sme sodelovati pri pisanju strokovnih mnenj ali družinskih ocen ali kakor koli drugače sodelovati v sodnem postopku, v katerem se odloča o sporu med strankama, ki sta sodelovali v družinski mediaciji, razen v zakonsko določenih primerih.

Če družinsko mediacijo izvajajo družinski mediatorji, zaposleni v sistemu socialnega varstva, stranki ne plačata honorarja za njihovo delo. Če jo izvajajo družinski mediatorji, ki niso zaposleni v sistemu socialnega varstva, stranki krijeta stroške njihovega sodelovanja.

V postopkih družinske mediacije se ustrezno uporabljajo določbe, s katerimi se ureja mediacija.

Za več informacij glej:

družinski zakon (*Obiteljski zakon*; Uradni list št. 103/15)

pravilnik o družinski mediaciji (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*; Uradni list št. 106/14)

zakon o mediaciji (*Zakon o mirenju*; Uradni list št. 18/11)

Zadnja posodobitev: 20/11/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.